

SZÉKES ÉS MEZŐGAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
 Non tagoknak előfizetés díj:
 Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek).**
 Ütlet-és r. sz. szám.
 Kéiratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Figyelmeztetés.

Múlt számunkhoz tagjaink részére posta-utalványt mellékelünk, mellyel kérik a tagsági díjat mielőbb beküldeni.

Meghívó.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választásán 1897. évi január hó 9-én (szombaton) délután 4 órakor ülést tart a „Körtelenk”-en. Az ülés tárgysorozatait lapunk múlt számában közöltük.

1896. december havában befizetett alapítványi kamatok és év-díjak nyugtázása.

I. Alapítványi kamatok.

1897-re: Abáz Péter 50 kr, Koós József 10 frt, Koppány Géza 10 frt, gróf Széchenyi Emil 12 frt, ifjabb báró Védanner Albert 10 frt 50 kr, gróf Vaykó Sándor 26 frt, gr. Zichy Nándor 57 frt 75 kr, gróf Zichy Béla 10 frt.

1896-re: Baró Majthényi László 10 frt 50 kr, Vaiszlovits Emil 10 frt.

II. Év-díjak:

1897-re 10—10 frt-félek: Boronkai László, gróf Bolza Géza, Bartl Béla, Blantz Jenő, báró Baich Iván, Csikós Mihály, Drisze Lajos, Dáni József, Drascho László Artúr, Deutsch Gyula, Erl Richard, Ehsenpanger Lipót, Eisenstädter Béza, gr. Esterházy Móricz, Frischbeis Miklós, Frons Antal, Gerebly Pál, Galgóczy Zsigmond, Gyömbéry Gáspár, Gemessy Károly, Gara Alajos, Geszter Vimos, Halbróth Adolf, Hinger Tivadar, Horvay Gyula, Haidöcker László, Hirsch Adolf, Jeney Ernő, Jelenyeczky Pál, Jeszenszky Géza, Jülös Géza, Isráy György, Juhász Róbert, Juth Zoltán, Kenessey Pongrácz, Kálásosi tisztartóság, dr. Kohner Adolf, Kravany Jenő, Lóv Lajos, Leidenfrost Gyula, Márk Ferencz, Mikólay János, Mannitt Emil, Mikóvich István, ifj. gróf Nemes Alajos, Pális Ucserey Artúr, gróf Pejacovich Artúr, Póster Lajos, Pozsonyzegei gazdasági kaszinó, ifj. gróf Pálffy János, Ragalyi Béla, Rainprecht Artúr, Szabó Arnold, Seligmann Solomon, gr. Somssich Imre, Szemesy Mándó, Steingasser Emil, Szöllösi Samu, Sümezy Tivadar, Schád József, Schmidt Lajos, Sritányi Béla, Schmidt Bódó.

Székely Béla Lajos, gróf Széchenyi Aladár, Toth László, Tóth Imre, Unger Lajos, Weiss István, Veress Péter, Vődrényosi Elek, Váraljai Ferencz, Zangor J. N., Zsuzsanna, gr. Zsellwits Károly, Zseliczka Liza (tovább): Novák Dániel, Ráth Károly, és Hirschfeld Arnold 5—5 frt, Skafszky Ferencz 13 frt, Jeszenszky Pál (Méhész) 11 frt 30 kr.

1896-ra 10—10 frt-félek: Doboky Lajos, Detrich Gyula, Ehrlich Henrik, Ehrlich Salamon, Egany Lajos, Faj István, Fogarasi m. gazd. egyesület, Gótszabóval (tovább): Gótszabó István, Hórnagy István, Páncs László, Halnay József, Jeszenszky Pál, König Károly, Kerestásy István, Kossuth Ferencz, Kramer Ork., Kovács István, Löcherer Andor, Mezey Gyula, Maróczy Andor, Orsz. Méhész-Egyesület, Nagy Vincze, dr. Nváry Béla, Nagy Pál, Nagyvácskai szőlőművelési, Üstvegyévi László, Veszprémi-Kerti munkások, Tóth Imre, Ráczkay Gyula, Ruffy Pál, Ráth János, Schuster Márton, Serák Gyula, Szulovszky Aurél, Szánó Lajos, Szánó Menyhért, Székács Elemér, Székely György, Takács Gyula, Torek Aladár, Vaiszlovits Gyula, Wolfi Károly.

1896-ra 5—5 frt-félek: Csapky Dénes, Hirschfeld Arnold, Karszay János, Novák Dániel, Pichler Zdenko, Szabó Ferencz; továbbá: Rosnyay György 10 frt 96-ra és 10 frt 95-re; Rosztovszky Ferencz 5 frt 96-ra, 5 frt 95-re; Rudnyánszky György 10 frt 96-ra és 10 frt 95-re; Pozsolykó Iván 10 frt 96-ra, 40 frt 92—95 évekre; Nagy Lajos 10 frt 96-ra és 10 frt 95-re, Király Sándor 5 frt 96-ra és 10 frt 95-re.

A „Bereczki-emlék”-re 1896. évi december hóban az O. M. G. E. pénztárához befizetett adományok nyugtázása:

A Gyömölcskertész egyesítés 411 ft 41 kr,
 4 Fuchs Emil gyűjtése (beküldi Broder K. ur) 5 ft 30 kr. Összesen 418 ft 76 kr.
 Gyűjtés eredménye dec. 31.: 1044 43 ft.

Forradalom a német tőzsdéken.

A német tőzsdéken a f. évi január hó 1-vel elebe lépett új tőzsdébróvny választás forradalmat idézett elő és a kölni, hallei, stettini, berlini termény-tőzsdék sztrájkolnak, beszüntetik a munkát, azaz, hogy a nyilvános törvény által szabályozott munka helyett, az aknunka folytatólára határozák el magukat.

E termény-tőzsdék tagjai egyszerűen kijelentették, hogy ezentel semmiféle üzletet sem kötnek a tőzsdén.

A tőzsdék ezen akcióját a merkantilis lapok, mint az agráriusok állítják a szomorú következményeit állítják a nagyközönség elé és a laikus a börze ezen egyértelmű tüntetése felett megdöbbenne szinte hitelt hajlandó adni e veszjóslásoknak, amelyek különben az agrármozgalom sikereinek állandó kísérői.

Németországban e három tőzsdé sztrájkja egyáltalában nem bír jelentőséggel. Nem bír pedig azért, mert Németországban 22 tőzsdéje van és ezek — legalább az eddigi értesülések szerint — a törvény által teremtett új helyzetbe bele-nyugodnak.

Nem jelentősége e mozgalomnak csak akkor volna, ha Németországban is, mint nekünk, csak egy tőzsdéje volna. Jelentőséggel a mozgalom ez esetben is csak azért bírna, mert a gabonárnyergzés egy bizonyos időre szünetelne az esetben, ha a termény-tőzsdén tényleg üzlet nem kötnék.

Tekintve azonban a téli időt, a midőnön a gazda már gabonakészleitein tudott és azok vagy a fagyaszott malmok vagy pedig a közvetítés kezében vannak: az árnyergzés hiánya semmiféle gazdasági hátránnyal nem bírna, mert azok, a kik gabonakészletek felett rendelkeznek, bizonyonlag igen jól tájékozottak magukat az árkonjunkturákról más uton és módon. E bőszerstrájkjának komolyabb jelentőségét tulajdonítani nem lehet és csakis mint időleges, de az előző helyzetre nagyon is jellemző esemény regisztrálódna. Időleges, mert a megfélemlítésre és

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

A szövetség célja: I. Olcsó körváltás gazdas. felszerelés és függvények cikkeik beszerzésénél. II. Mezői gazd. termékek legelőnyösebb értékesítésén. III. Előnyújtása a tagok részére.

Tíz és félsz elleni biztosítások közvetítése.

Szűrgőnyozim:
 Mezőgazdák, Budapest.
 Hivatalos órá 1/2—1-ig és 2—5-ig.
 Állíratók címe:
 M. A. V. ny. pályaudvar XX. sz. raklat.

Bizomány osztály.
 Hadsegélyezés.
 Gabonaeladás.
 Értékpapírok vétele.
 Fedezeti tőzsdai kötések.

Áru-osztály.
 Összes gazdasági cikkeik a legkiválóbb minőségben.
 Műtrágyák.
 Építkezési anyagok.
 Gazdasági vasmenetek.

Gyapjú, hízott marha és sertés bizományi értékesítése.

Vetés-megosztály.
 Mindennemű vetőmagvak megvételése és eladása. Értelők külföldi magvak. Heremmagvak bérletviselés.

Gazdasági gép-osztály.
 M. k. állomány. géppárra mezőgazdasági gépeknek szövetkezeti képviselősege.

A „Bereczki-Emlék”-tőzsdéi gazdasági géppár kiadóirog képviselőse.

Adrienne Platt & Co. new-yorki kassza, marokkói és kérvényi gépeknek kiadóirog képviselőse.

V. Vermorel-Éclair-permetező kiadóirog képviselőse.

Csonka Bánki-féle petróleum-motorok mezőgazdasági képviselőse.

Mindennemű kipróálti solid kivitelű gazdasági gép juttatásos beszerzés.

Gazdasági gépeknek, malmok, tarmányos és lovas kamrák beszerzése.

A szövetség alapszabályait és havonként közzétett megjelent „Üzleti Értesítő”-jét bárkinek ingyen és bérmentve megkölöd.

hatásra számító mozgalomban résztvevők annak sikertelenségét csakhamar be fogják látni, czélszerűtlenségét csakhamar el fogják ismerni és a törvényszabta korlátok keretén belül csakhamar folytatják az üzletet ott, a hol azt félbe hagyták.

Furcsa helyzet is volna az, ha a törvény intézkedésével szemben az állam bármelyik polgára is oly czímen, hogy ez a 0 becületességét érinti, az engedelmességet megtagadná.

Ez a legnagyobb anarchiára vezetne és erre adnak példát a börzsekörök, a melyek pedig a konszolidált állapotokat annyira szerették a multban hangoztatni.

Feltéve, de meg nem engedve azonban, hogy a tőzsde-sztrájk általánossá válik, ami a tőzsde mai korporációs jellege mellett nem is egészen lehetetlen, a terménytőzsdek működésének beszüntetése egyáltalán a gazdákra hátrányos nem jár.

Mert hisz, ha figyelemmel kísérjük a budapesti tőzsedeforgalmat, egy konstántháluch azt, hogy az effektív forgalom évről-évre csökken, óriásilag emelkedett termelésünk daczára — ami a dolgok természetes fejlődése. A terményüzlet a vidéki malomláp és a vidéki gabonakereskedelem fellendülésével mindinkább decentralizálódik és ha a nagymalomipar nem volna annyira centralizálva, egy a budapesti terménytőzsde jelentőséggel egyáltalán nem bírna.

Már most a kérdés az, hogy a terménytőzsdek megszűnté esetén honnan szereznék a termelő és a fogyasztóközönség a terményárakra vonatkozó hiteles adatokat.

A tőzsdéből kiszorult áru- és terményüzlet a nyílt piacokon nyerne lebonyolítást és ezen vásárlókról hiteles árjegyzékek publikálása volna az a sokakta megbízhatóbb alap, a melyen egy a termelő, mint a fogyasztóközönség elindulhatna.

Az országos statisztikai hivatal már is több mint 100 vidéki város piaci tudósításait gyűjti és dolgozza fel, nem volna tehát egyébre szükség, mint hogy ezen piaci adatok az országos statisztikai hivatal által minden héten egyszer publikáltassanak.

Ezt csak mint egy expedienst említem meg azok megnyugtatósára, akik tényleg attól fének, hogy azon merkantilis mozgalom, amely Németországban megindult az esetben, ha a tőzsdével szemben fellállított agrárkövetelmény a törvényhozás által itt is szankcionáltatnék, a tőzsdek nemzetközi érinkezésénél fogva hozánk is átszappna és hasonló sztrájkot eredményezne. Mert a tény az, hogy ezen mozgalom — amennyiben nálunk is életre ébredne — csakhamar elszorulna, amennyiben jól tudjuk mi gazdák és jól tudja a fogyasztóközönség is, hogy a börzére senki másnak annyira szüksége nincs, mint épp a börzsiárnekek. Így tehát az új sztrájk éppen azokat sújtaná a legjobban, akik ezáltal kenyérkeresetüktől fosztatnának meg.

Tény az, hogy ha a német tőzsde-

törvény életkintett volna a tőzsdék korporacionális jellegétől és e helyett a szabad vásár intézményét hozta volna be, úgy ma sztrájkokról egyáltalán nem beszélhetnénk. Mert ma igenis a tőzsdésüzlet tagjai beszüntethetik az üzletet és ezáltal a tőzsde működését időlegesen tényleg meg is akadályozhatják, ami semmi körülmény között sem következhetik be akkor, ha a tőzsde szabad intézmény, s egy egyszerű vásár jellegével bír, az az oly intézmény, amely által a naponként tartott vásáron mindenki, akinek eladnivalója van és mindenki, akinek venniivalója van, megjelenhet a vásárdíj előzetes lefizetése mellett és ott a törvényszabta korlátokon belül üzletet köthet anélkül, hogy a tőzsdének tagja volna.

A dolgok természetes fejlődése úgy is ide fog vezetni, de a kérdés ezen oldalát jelenben nem szelőlőzhetjük. Az egész tőzsde-sztrájk jelentőségével ezekben leszámoltunk volna.

A berlini tőzsdének a mozgalom indokolói kijelentése azonban arra készít, hogy azzal rövidesen foglalkozunk. A terménybörze a gabonakereskedelem ellen emelt vádak teljes kifejezésre juttatását látja az új börzétörvényben és börzészabályokban s ebből folylólar és az igazán komikus kijelentése ragadtatja magát, hogy abban a terménytőzsdé becsülete ellen intézett támadást lát, a miért is a terménytőzsdé tagjai egyhangulag és tekintet nélkül értekeik károsodására elhatározzák, hogy a börze berendezését feladják és január 2-től kezdődőleg terményekben és malomtermékekben való üzletek kötése végett oda is nem lépnek.

Előgadatónak találnók a sztrájk indoklását azzal, ha az új törvényről szemben arra hivatkoznék a tőzsde, hogy az a gyors üzletmenetet gátolja, a forgalmat bilincsekbe köti, az ellenőrzést lvságba viszi; ezek lehetnek mind komoly kifogások, a melyek alappal is bírhatnak, de hogy egy törvény ellen azért foglaljon valamely testület állást, mert ezáltal magát becsületében érzi sértve, ez egészen új, de mindenesetre eredeti fel fogás.

Éppen, midőn a berlini börze becsületében sértve érzi magát a törvény rendezése által vesszük a hírt, hogy Berlinben az ottani Haymann czég 4 millió frt vesztésséggel involvenszrá vált, mely vesztéséggel különbözeti játékból eredt. Természetesen így hírekké a merkantilis lapok nem igen fűszerezik olvasmányaikat és a börzei visszaélések a legrikká esetben kerülnek nyilvánosságra.

Csakugyan gyenge védekezés az, a melyet a magyar tőzsdéanekten is hangoztatnak, hogy a gazdákörök részéről oly vádak emelhetnek a tőzsdével szemben, a melyek bezonyítva nincsenek, akkor, a midőn az avatlan és hivatalos elemeknek a börzeüzletekbe való bevonásából származó visszaélések, valamint a különbözeti játéknak mértéktelen kiterjesztése által a közgazdaságra háruló káros következmények tudomá-

nyos alapon nyerneik beigazolást, eltekintve attól, hogy erkölcsi szempontból feltétlenül eltiltendők. A tőzsde-intézmény becsületét nem a korporáció tagjai havatokat megőrizni, hanem a jól megalkotott törvénynek.

A tőzsdésüzlet tagjai csak a saját becsületük vigyáznak és amennyiben ezt megőrzik, megóvták egyuttal a tőzsde intézmény becsületességét, mert egyesek magaviselete adja meg a testület karakterét nem pedig megfordítva.

A németországi tőzsdéköröknek az új tőzsdétörvényről szemben elfoglalt merev és visszautasító álláspontja még inkább megerősíthetett mindenki abban, hogy a gazdákörök által a tőzsde reformálására megindított mozgalom nemcsak jogosult, de a köz érdekekben szükséges is volt.

R. Gy.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Zöldtrágyázási eredmények.

¶ A zöldtrágyázásnak fekete agyárföldben való sikerét kipróbálndók (miután a legjobban kivánatos köztes zöldtrágyázás a mi klimatikus viszonyaink között szerelődött kérdéses) a mult évben egy agyárföldnek egyharmad részét bevetettük fehér csillagfű, narbonne búkköny és itt jól diszlo tavasi búkkönyvel zöldtrágyázást végett és pedig mindegyikből egyárnt 10-10 magyar holdat. A tábla második harmadrésze: 30 hold tiszta agyárna maradt. A harmadik egyharmad részében pedig, a mit többidatlu gazdaságosítottas végett szintén éreztünk karok kitüntetni, tavasi magbúkkönyvet termeteltt, mely azonban ennek lekérülte után az őzi gabona elvetése előtt mérsékelt istállótrágyázást kapott, mely tiszta agyárkiszűbősi mód, itt a végeredményben elfogadható szokott lenni. A mennyiben egy 90 holdas földtábla minden részén egészen egyforma nem lehet, meggyegyzem, hogy a magbúkköny a tábla legjobb részén volt, a tiszta agyár pedig a legkevésbé kedvezően. A talaj között agyagos, nem rossz termőerejű, trágyázva azonban már több éve nem volt.

A tiszta agyár a rendes s a mi annak nagy elnye, kellő időben jó három szántásban részesült. A zöldtrágyázás czölőből bevetett terület földe már a megelőző őszszől egy jó szántást kapott, hasonlóképp a magbúkkönyvel bevetett terület is; melyekbe azután egy a zöldtrágyának vetett növények, mint a magbúkkönyv április elején földjüket extirpálttal megmunkálva, elvetettek. A csillagfű és narbonne búkköny 9°, a tavasi búkkönyök a rendes 4¹/₂° taválvsági sorokba, elegendő vetőmaggal.

A zöldtrágya növények, midőn teljes virágzásban voltak, július közepén elszántatták. A tavasi búkköny zöldtrágyával nem kellett e miatt semmi különös dolgot tenni, de már a narbonne búkkönyt az ekek előtt egy irányban haladva, dupláza nehézz hengerekkel le kellett nyomtatni, a csillagfűnek pedig ez sem volt elég, herkon lekaszáltuk s így tarlóit az eke lefordította, a lekaszási rész pedig a harzákba huzatott. Ezen alászántási eljárások mutatják azoknak természetmennyiségét is, mely általában jó volt, megmérni azokat illi mennyiségben nem lehetett. A légenyújtató gumócsák, egy a narbonne búkköny mint a csillagfűt gyökereiről mutatók. E zöldtrágyás földek azután augusztus elején a vetőszántás előtt még egy keverőszántást kaptak; ez időben a tőzszántott föld növényrészek még nem voltak el-

korhárdá. Természetesen mindezen munkáknál nem maradt el a szántott föld foglalkozása, fogashengerezése mit a száraz időjárásnál hatóságos föld is fokozott mérvben kívánt.

A tavaszi magbúkkány földje a termés feltehetően augusztus elején megtrágyázva szántottat fel s az már az őszi vetésig több szántást nem nyerhetett.

Ezek után az egész tábla szeptember közepén őszi rozssal elvetettet. A termés-eredményt az alábbi táblázatban közlöm, könnyebb összehasonlítás végett magyar holdaink felülírtve.

Zöldtrágyás, fekete és vetett s trágyázott ugarban termelt rozs.

Magyar hold	1 kereszt adott		Termelt 1 m. holdon	
	te m. hold in bushel	te m. hold in bushel	te m. hold in bushel	te m. hold in bushel
30 Fekete ugarban	2317/1s	44-2 55	1043	1298 7/4
10 Fehér csillagfürt zöldtrágyás ugarban.	237/1s	44-1 44	1019	1106 7/4
10 Nárus-bükköny	192/1s	39-8 52	880	1149 7/4
10 Tavasz	191/1s	40 58	782	1134 7/4
30 Vetett és trágyázott ugarban.	1112/1s	45-9 36	635	653 7/4

A mint a táblázatból kitűnik, a zöldtrágyás a fekete ugaral szemben eredményt nem mutatott. Még a látszólagos eredmény is, magában véve nem elég. Szükséges, hogy a zöldtrágyázásra fordított pénz, munka megértülje, még azontélen is eredményes, hogy úgy mondjam kézzel fogható hasznot adjon. Igaz azonban az, miként az előző évben nyári szárazság ezen negatív eredmény előidézésére befolyással volt. Csakis a jó nyílt tiszta ugarföld volt az őszi vetésűk oly állapotban, hogy az egy kis nyírkossággal fél, melyben a vetés jól felkelt. A többi földben a rajta állott növényzet kitéte a talaj (esőselek által nem segett) nedvességet, amál jobban minél sűrűbb volt a növényzet; így úgy ezen körülmény minden más jó oldalát ellensúlyozta. Ezen földekben egész száraz, sőt mint a magbúkkányok csak később, kevésbé szorított hantos talajba jutott az őszi mag. Elmaradtak az őszi erőknek a véte lassan, hidegösen kelt, a téli száraz hidegek előtt meg nem erősödött; a silány növényzetben amindig előforduló rovarkárak észrevehető nyomokat hagytak. Csakhogy nem szabad felidőlni, hogy a hasonló időjárási viszonyok nálunk gyakoriak. Ez magyarázza meg ott is, miért ragaszkodnak egyéb okok mellett, sok helyt gazdának az őszi vetés közteségre végett a tiszta ugarföldtérhez; a mit tehát könnyedén elítélni nem lehet.

E zöldtrágyázás próba azért tanulságos mégis nyírt, nevezetesen, hogy arra kedvezőbb körülmények között, az alkalmazottak közül a fehér csillagfürt mutatkozik a legnagyobb eredményül járóknak, viszont a tavaszi bükköny a legkevésbé sikerlnek s úgy megfordítja a nyáronbeli és tavaszi bükköny a szalmatermesztés mellett több eredményt, mint a csillagfürt.

Hányank még a zöldtrágyázás egész sikerének megítélésére nézve, annak a következő terményünk észlelhető utóhatása, de ez csak a folyó évben láthatjuk meg; a vettrágyálék pedig már úgy vagunk, hogy azt várjuk miként csak a költséget legalább az első évben kifizessék.

Az összehasonlító kísérletben felvett, tavaszi magbúkkány után másrészt trágyázott vetett rozs, mint látjuk szárazodó termésadótt. Ezen eljárás pedig, mint fentebb meggyőztet, elfogadható ugarhasználási mód szokott lenni. És csakugyan, ha végeredményt tekintjük, az még ez esetben sem hagyott cserben. Ugyanis termelt e földön magyar holdaink 723 kg bükköny és hasonló mennyiségű bükkönyszalma, melynek értéke hozzászámítva a más ugarra adott termelt rozs értékehez, elért a tiszta ugar által adott jövedelmet.

Baly Kálmán.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

Népies lótenyésztésünk.*)

I.

Ápállatok.

Hazánkban egyik állatnem tenyésztése sem erősült a múltban és a jelenben oly nagy mérvű állami támogatásban, mint a lótenyésztés s mégis, ha eltekintünk a nyábir-

körülteinként, láthatjuk, hogy mindazon községekben, a melyekben a szabad fedetésű is dívik, a lóállomány szemlázottat javul vagy oly állapotban van, hogy javítást nem igen szükségelt már. Másrészt meg oly községek lóállománya alig szűzül, a hol csakis kézből szokták fedetlenni. Hogy ez így van, hogy a szárazság ellenére, a gyakorlatilag a szabad fedetésű hasznosabb volna mellett bizonyít, annak magyarázatát a privát mének vizsgálatainak az aqozelőnézésnek mai rendezésében találjuk meg.)

Kevés kivételtől eltekintve a népies tenyésztésben — a kancanyag változottsága miatt — a legkevesebbet mégis a kézből fedetésű tartom, bár am, mondati időjárás czélt, hogy egy-egy kancához való mént, bizottságilag válasszuk meg, elérni csakom fogjuk. Ily eljárás csak oly eszközökkel és oly viszonyok közt lehet követni, mint a melynek közhataln a mezőhegyesi tájafja megteremtésében.

Általános szokás volt eddig az apállatokkal, illetve állattenyésztéssel egy rendeletben végezni. Egy kalap alá került a lótenyésztés a szarvasmarhatenyésztéssel, egyikre is, a másóra is ugyanazon szabály bír hatással, amelynek sarkalatos pontja mindig az volt, hogy köztenyésztés csak az apállattenyésztéssel vizsgálatossággal által alkalmazott talált him állat használható. A községek, magánosok kövételnek voltak alkalmasnak talált bikákon azonnal tudni, mert a gulyákban, a közés tehénfaljakban azoknak helye nem volt, kézből folytat — amely kevésbé ellenőrizhető — pedig nem lévén szokás, ily uton sem lehet hasznosítani azokat. Épp e miatt volt könnyű az alkalmazott bikáknak a tenyésztésből való féltelges kizárása. A szabályok rendelkezési részében a lótenyésztésről a lehető leghamarabb az ellenőrzés. Hogy a szarvasmarhatenyésztés még sem tett kellő haladást, azt a kormányzat támogatás hiányának tudhatjuk be, a nép a hátszabereszti forrásokot nem ismeri, a hatóságok a szarvasmarhatenyésztéssel keveset törődnek, mostoha gyermek az még ma is.

A kézből fedetésű mének általános elterjedését szokták a lótenyésztésnél az alkalmazott mének köztenyésztésével való használatát, ugyan el lehetett tiltani, de nem e tilalmat valószínűleg verghajtaná, mert e téren az ellenőrzés a lehetetlenséggel határos. Községi mének, ha alkalmazottak voltak, eladták, de az alkalmazott magán mének megmaradtak, kiberőltetéseket elrendelni nem lehetett, különösen az esetben, ha a tulajdonos kijelentette, hogy saját kancáinak fedetésére alkalmatlan használ. Évről-évre láthatók a bizottságok ugyanennek évről-évré más, mondhatók az „alkalmazott”, azoknak száma sohasem fogyott ki. De mennyi alkalmazott, 30—40 frtot évről, silány csodórt nem láttak soha, a mely színten állt leírás, őszönét meg a tulajdonos akaratára ellenőrzés kielégítő.

Mivel a kézből fedetésű a legjobb közigazgatási rendszer mellett sem lesz ellenőrizhető, nem marad más hátra, mint azt a már régóta hangzatoszt s ajánlott módszert igénybe venni: az alkalmazott méneket kiberőltetni. Erre kevés remény kecsesgett. Az 1894. XII. 1.-ez-hez kidolgozott miniszteri rendelet nem akceptálta a radikális javaslatot a szarvasmarhatenyésztés terén, minden tulajdonos saját állataihoz szabadon tarthat apállatot, a mely ellen kifogás nem tehető, a már kifejtett ok, a szabad folytatás rendszer miatt, az alkalmazott bíka, kany vagy kört a köz-

*) Ez határozatlan téves nézet, melynek tartalmát azonos nézőpontból lehet bizonyítani. Egyik legoktatásosabb példát a hortobágyi méneségnek a javulása szolgálata a szabad ménesben való fedetéses kezeltetésébe. Másrészt pedig konstátálhatjuk, hogy a még 12—20 éves közötti ménesek „tenyésztésének” a szabad ménesben való fedetéses előírésé az gyorsulván eljut. Már csak kevés hírvásim dívik a szabad fedetésű.

Rovatvezető.

tokok lótenyésztésétől, be kell vallanunk azt, hogy bármily nagy haladást vagyunk is képesek felmutatni e téren, lótenyésztésünk még sem áll azon a magaslaton, a melyen állania kellene. Az elért eredmény nem áll kellő arányban a hozott áldozatokkal. Az állami mének fokozatosan szaporítottak; ennek jó eredményt uton-utófélez észlelni is lehetett. Alig van valamire való gazda, ki e rendszer kitűnőségét különben el ne ismerne. Mégis számtalan község van, a melyben az állami mének évek óta mikéddé, de alig képesek a lóállomány minőségét állatcserével emelni.

Talán időszerű most a lassu haladás alapok után kutatni, sürgetve egyuttal a lótenyésztésre és a tenyészkerületekre vonatkozó miniszteri rendelet kibocsátását, a melyre az érdekeltek immár két év óta hiába várnak.

Tudjuk, hogy állami méneink sok állomáson nem használatnak ki eléggé, az őrzésük használatuk, annak csekély száma miatt. Ötödötudomás továbbá, hogy ilyen helyeken a állami árnyalag a legjobb privát mént, úgy, hogy kizgazdánk ott csak egyes kancáikat vezetik állami ménhez s azokat sem minden évben. Várgyalnak főcélja ilyenkor egy menésikő, a melynek annak idején saját lóállományuk szaporítására s főleg idegen kancák fedetésére használják. A mennyi azonban kancaszűkösök kapnak, azok gyorsan tudának az állami méneknél tehát ily községekben a lótenyésztés állandó és fokozatos emelése, nagyon kevés szerep jut. Igaz, hogy állami méntől származó csodórt jobb anyag számba megy, de nem tekinthető még alkalmas tenyészanyagot ok, a hol jó kancáállomány hiányában, annyja silány és hiába volt.

Ennél rosszabb a helyzet oly községekben, a melyekben a lótenyésztés úgy sem áll magasabb fokos a állami mén sincesen, ily községekben, ha megfelelő községi mének nincsenek, a minden jobb vért nélkülözö parasztnémet szaporítja a lóállományt, eléggé megkarosítva a tudatlan földművelő népet. Lóanyag minőségese lassu emelkedésének okát, tehát a sok parasztnében leljük meg, a mit bővebben bizonyítani, az igaz, felesleges.

Ha megfigyeljük a nép, a gazdalközönség szokásait, észrevesszük, hogy a népies lótenyésztésnek egy másik ellensége van: a kézből fedetésű mének általános elterjedése szokás. Ez állítás ugyan szakember előtt az első pillanattal nevezetesen fog felülni, de ha

*) Habár a most közlöm megkezdett sziklókerület mindenben egyet nem érthetünk sok hasznos és érdekes részletét fogva közölni, fentartjuk, hogy meggyőződésünk az állatpontokat egyszerre külön is közölni fogjuk.

Szék.

köteléssé is befolyásolhatóan érvényesíteni a népies léptéptésztés terén, mert a nélkül az helyes irányban haladni nem képes.

Hajnal József.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

7. kérdés. Gazdaságomban lévő utespákosat sodronnyal akarok bekeríteni. Ugy tudom, hogy a távirálán elhasznált sodronnyokat a gazdaságok elől áron szánják adni, de nem tudom, hogy kinek kell emiatt fordulni. Kérek értesítést arról, hogy kinek forduljak a czélból, valamint arról is, hogy egy mm. sodronny hány futó öre elegendő s mi ennek mm.-kenti ára. Kerettyé. 4

8. kérdés. A gyakorlatban tapasztaltak szives véleményét kérem arra nézve, hány ember szükséges egy jelenleg 63 db. számos marha, 86 db. 3 hótól 5 éves, s 14 db. szopós borjú, illetve növekedő marhákból álló tehénészeten üzemeltetésére oly formán, hogy a fűt jelzett létszámából 32—40 db. naponta 2-szer fejték 7 db. tejk; a tehének naponta 2-szer, ezéskára 3-adszor takarmányoztatnak, a fejőknek ezenkívül a feleshez napi 20 kg. répát, a sörék 3-szor szalás takarmányt, 2-szer répát, a borjúk, melyek egy része (50 db.) egy távolabbi alkalommal, s a 36 db. mely az anyasításhoz van, naponta 2-szer, a fiatalokból 3-szor szalás takarmányt s mindannyian 2-szer répát a 2-szer zabot kapnak.

Takarmányozásukra nézve megjegyzem, hogy a rakodóból, honnan egy iga legfőbb 4 fordulatot tehet naponta, közbeesvén a déli fejes, délitáni etetés, s trágyázás, a gyűléskor megaknak kell a takarmányt: lőhet, arpa, alj-szalmát, a répát keverésűre, naponta s a sörék s fiatalok borjú részére sarjút s répát, továbbá a távolabbi alkalom levő borjúk számára 2-szer árszalmát hozni; a marhák s borjúkat 2-szer itatni, 2-szer zabot s répát, a marhák alól 2-szer trágyázni, a fiatal borjúk alól 2 napban 1-szer, napi 100—200 liter tejet kézzel 3-szor felőzni, 2-szer Kőpülni, a fejők részére 38×20 = 760, a sörék részére 7×25=175, borjúk részére 80×5=400, mintegy 16 km. répát megvágni, 60—80 kg. árpát darálni, oly darálón, mely 2 embernek fölvaltott 8 órai munkája mellett maximum 4 mm.-t darál, végül egy a marhák, valamint az összes borjúk napokint tisztítottak.

Megjegyzem, hogy a munkák tisztán kezi erő mellett végzése, 3 gulyás, 2 legény, 10 vajár, 1 kisegítő béres, s 2 16—18 éves borjusztoronk van, e szám azonban fölüte csekélynek bizonyult, miért is óhajtanom tudni, más, jól beosztással működő hazai teigazdaságok üzemben tartására szükséges kező személyzet némiorsz létszámát.

E. Gy.

9. kérdés. Valásztott borjúknak a következő takarmányfélék mellett, mennyi lenmagpogácsa adható darabonként?

Egy borjú napi adagja: 2 liter zab, 2 liter árpada, 4 kg. répa, 1/2 kg. polyva, kítinó lőhere.

Hermány.

P. E.

Feleletek.

Hízaló takarmányok.

Felelet az 1. sz. kérdésre. Δ A hízalás három időszakra van felosztva; ezen időszakok mindegyike 5—6 hétre terjed, a szert, hogy a felhízalendő állatok milyen kondícióban vannak s milyen farka hízaladók. Összesen tehát 105—126 napig tart a hízalás. A közölt takarmányemlék a következőképpen etetendő:

Az I. időszakban 1000 kg. élölsulya takarmányrépa 60 kg., zabszalma 6 kg. zab-

polyva 4 kg., tengeridára 4 kg., napraforgópogácsa 3 kg., középminőségű, virágában használt vörös hereszéna 2 kg. Az első időszakban olyan termésséb takarmányt nyújthat, a melyben a táplálóanyagok egymással a legjobbra nyíltabb legyen; az 1:675-höz a hozmánya fölébb. A fenti takarmánykeverékben az arány ilyen: a közpészámításban 28:708 szárazanyagot, 2:426 fehérjét, 14:009 szénhidrátot és 0:718 zsírt tartalmaz.

A második időszakban 1000 kg. élölsulya takarmányrépa 50 kg., zabszalma 5 kg., zabpolyva 4 kg., tengeridára 2 kg., napraforgópogácsa 5 kg., középminőségű, virágában kaszán vörös hereszéna 6 kg. Ezen takarmánykeverékben 32:224 szárazanyagot, 3:006 fehérje, 14:011 szénhidrát és 0:928 zsírt foglaltatik. A tápanyák szűkebb, mint az első időszakban 1:5:4.

A III. időszakban 1000 kg. élölsulya takarmányrépa 60 kg., zabszalma 5 kg., zabpolyva 4 kg., tengeridára 2 kg., napraforgópogácsa 4 kg., vöröshere széna 2 kg. Ezen takarmánykeverék 27:514 száraz anyagot, 2:628 fehérjét, 14:0 szénhidrátot és 0:784 zsírt tartalmaz. Arány 1:6:0.

A tökmagolajpogácsa etetése teljesen mellőzhető, a mennyiben egy más olajpogácsa-féle, a mely fehérjében és zsírban épp oly dúl, áll rendelkezésünkre. Cseészur azonban naponta 30—50 gr. át is számításba venni darabonként; a só takarmány között bekeverve vagy réd hintve adható. A takarmányfelszét lehetőleg apróra szeletelve kell etetni a felyeszeközött szalma és polyvafélével s jól össze kell keverni a megörölt olajpogácsa és darával. A széna szalasan etetendő.

Felelet a 2. számú kérdésre. A kérdésben ninesen ugyan világosan kifejezve, hogy a közölt takarmányemlékek hízalás vagy csak husban tartó takarmányozás czélzatik-e, azonban tekintve, hogy öreg jármosokról van szó, hízaló takarmányemléket állítottam össze 1000 kg. élölsulya. E szerint a hízalás első időszakában etendő:

I. időszak. Buzaszalma 10 kg., polyva 14 kg., kukoricadára 2 kg., repezopogácsa 5 kg., középminőségű virágában kaszalt hereszéna 9 kg. Középészámításban tartalmaz 34:185 szárazanyagot, 2:456 fehérjét, 13:964 szénhidrátot és 0:694 zsírt 1:6:3 arány mellett.

II. időszakban; buzaszalma 10 kg., tőrek 12 kg., kukoricadára 6 kg., repezopogácsa 8 kg., közép min. hereszéna 2 kg. Ezen összeállítás 32:745 száraz anyagot, 2:941 fehérjét, 13:768 szénhidrátot és 1:017 zsírt tartalmaz. Az arány 1:5:5.

III. időszakban; buzaszalma 5 kg., tőrek 16 kg., kukoricadára 7 1/2 kg., repezopogácsa 6 kg., közép minőségű hereszéna 6 kg. Ezen takarmányban 33:005 szárazanyag, 2:740 fehérje, 14:013 szénhidrát és 0:886 zsírt foglaltatik. Arány 1:5:9.

Mintthogy a kérdésben határozottan nines megadva, hogy milyen olajpogácsa van felszámításban, a repezoolajpogácsát vettem egyike a legelterjedtebb olajpogácsaféléknek. A fent közölt összeállítások mindegyikében feltűnésök a szárazanyag, azoban egyedül ezen takarmányemlék felhasználásával más összeállítás nem volt készíthető. Ha valamely viszonyosb gyökönvény pl. burgonya vagy répaféle is rendelkezésre állna, úgy a szárazanyag tartalmát is csökkenteni lehetne. Ez

azonban a hízalás menetére ninesen káros befolyással s csak a takarmány termelést növeli emlég.

Felelet a 3. számú kérdésre. Rendelkezésünkre áll a jelen esetben takarmányrépa, hereszéna, száritott cukorrépazselyet, árszalmája és polyvafélék mellett még több daraféle is.

Ezen takarmányok mindegyike nem szükséges, amennyiben a darafélék közül egy, maximum kétféle mindig elég annál is inkább, mert pl. a buza és árpada majd nem teljesen egyenlő arányban tartalmazza a tápanyagokat, azonban a kukoricadára, mivel több zsírt tartalmaz, mint a buzadára némelykor ezáltal is előnyös még a buzadára mellett is. Ugy a darafélék, mint a fent felsorolt takarmányemlék igen sok szénhidrátot és száraz anyagot tartalmaznak úgy annyira, hogy velük még az I. és II. időszakban is néhez volt egy helyes tápanyag takarmánykeverékek összeállításai, míg a II. időszakban amilyen a fehérjék és szénhidrátok közötti arányuk oly szűkek kell lenni, mint 1:5:5-höz, valamely fehérjében dúz takarmány felhasználása nélkül az lehetetlen lett volna.

Eszerint az első időszakban 1000 kg. élölsulya számúba etendő: takarmányrépa 40 kg., száritott cukorrépazselyet 1 kg., buzopolyva 2 k., buzadára 6 kg., tengeridára 4 kg., vörös hereszéna (középminőségű) 14 kg., közpészámításban 27:649 száraz anyagot, 2:605 fehérjét, 12:203 szénhidrátot és 0:522 zsírt, tartalmaz ezen összeállítás 1:6:7 arány mellett.

A második időszakban etendő: takarmányrépa 40 kg., száritott cukorrépazselyet 10 kg., árszalmája 3 kg., buzopolyva 2 kg., kukoricadára 2 kg., vöröshere széna 2 kg., repezopogácsa 5 kg. Ezen takarmánykeverék 25:947 száraz anyagot, 2:935 fehérjét, 14:304 szénhidrátot és 0:905 zsírt tartalmaz. A megfelelő helyes tápanyagot esakis úgy lehetetlen elérni, ha egy olajpogácsafélét is etetünk. A tápanyag 1:5:6.

A harmadik időszakban etendő: takarmányrépa 30 kr., buzopolyva 2 kg., buzadára 7 kg., kukoricadára 1/2 kg., vörös hereszéna 19 kg. Tartalmaz 25:574 száraz anyagot, 2:693 fehérjét, 13:631 szénhidrátot és 0:411 zsírt. A tápanyag 1:6:2.

A takarmány elkészítésénél ügyelni kell, hogy a répa lehetőleg apróra szeletelve és az olajpogácsa kellőleg megörölve nyújtassék az állatoknak, hogy az emésztés tökéletes legyen. A sószekelet 30—60 gr. naponként is darabonként.

Szeszvári mérleg. (Felelet a 4. sz. kérdésre.) Kérdésütőnek abban teljesen igaz van, miképp a földön azo módon emlék szesz megőrzéséről jelleget s ezzel az adó utalomal iránti igénykövűtságtát is, mihelyi valamely havi bejelentési időszakban a naponként átlag kitermelt szesz mennyiség csak egy literrel is meghaladja az engedélyezett mennyiséget. Csupán ipari gyáraknál van 15% különbözlet le- és feléül engedélyezve. Az átlamal közölt szeszvári mérlegnél a kérdésetű azírt megnevezett hónapokban létszólág azért nagyobb a kitermelt szesz mennyiség az engedélyezett, mert egyrunknál a havi bejelentési időszak 22-étől 22-ig tart s így pl. a január 31. napja voltaképpen február javára esik, míg a február 28 napját márciusban bójtjuk meg. Így tehát:

Engedélyezett Termelve

1895., 1896. február havi bejelentési időszak	január 22	31 nap	á 700 =	217.00	215.29
	február 22				215.30
	marcz. 22				215.99
1895., 1896. április	április 22	31 nap	á 700 =	217.00	215.99
	április 22				215.99
1896. május	május 22	34 nap	á 700 =	238.00	234.80

Ezen utóbbi azért volt oly hosszú, mert az idény elején gyártási Akadályok miatt szeptember 22-e helyett csak 26-án kezdhetik meg a főzést.

Feladat az 5. sz. kérdésre. A Lendzse-rubini folyton működő leparló-készülékű berendezés, mert az újabb szeszgyárak mind ilyen készülékek vannak ellátva.

2. A háromszori cefrezés alkalmasabb, mert 2 cefrezélen nem éri el a 7 hektoliter szeszt, hanem 3 cefrezét kell számítani. Különben sok függ attól, milyen nagyok az erjesztőkádak és a berendezés, meg legalább 130 hektoliter cefrezét kell naponta készítenie, hogy elérje a 7 hektoliter szeszt és pedig akként cefrezni, hogy a cefre mennyisége teljese minősége által 6-8% alkoholt tartalmaz.

Goldfinger Gábor.

A czukortermelő gazdák védősége.

A pozsonyi gazdasági kaszinó karöltve a nyitraimegyei gazdasági egyesülettel, január hó 3-án d. u. 4 órákor a kaszinó helyiségében igen látogatott értekezletet tartott, a melynek célja volt megbeszélni azon lépéseket, a melyek a czukorgyárak visszacsellásával szemben a gazdák érdekeinek megvédelmére szükségesek.

Az értekezleten, melyen gróf *Esztérházy Mihály*, a pozsonyi kaszinó elnöke alközlött, közel 200 földbirorok és uradalmi gazdatiszt vett részt.

A gazdatiszársalmak mozgalmak tekintetében igen sok panasza van ok; mert a mint a mult idők tanúságai bizonyítják, a gazdák között legvilágiasabb érdekei iránt is a legnagyobb mértékben az érdekek viselkedését az egyáltalánosan érdekelő megvédést még csak meg sem kísérelte. Voltak ugyan országos jellegű mozgalmak, kongresszusok, nagygyűlések, ezek azonban országos kérdésekké foglalkoztak, határozatait végrehajtása a kormány, illetve a törvényhozas feladatává válik. A vidék azonban ezen kongresszusok határozataira nem reagált, de nem engedte különösen saját érdekeit speciálisan érdeklő dolgokra. És ennek tulajdonított azután az, hogy a gazdák községét túrléve mindenki visszaad és bizony a gazdák községét jelenlegi nyomozott helyzetét nagy részt saját hibájának róhatja fel.

Az újabb idők szele azonban, mintha a mi gazdák községünket is érintette volna s már nemcsak az országos értekezletek népszerűsége és élénksége, hanem a túrlérmének visszaélései elleni panaszok évek óta halomra törnyosultak már, s a lig most el gazdaértekezlet, a hol a czukorgyárak elleni panaszok felne merültek volna. A túrlérm pohara azonban tökéletesen meglett akkor, a midőn a gazdák községét a rayonizáció kartekek nyomára jött, a midőn már nemcsak az átvevélésélen dírvó visszacselléskor kellett megküzdeni, de a répa ára is évről-évre csökkent. Ez adta meg a lökést annak a tekintélyes akciónak, a melyt a nyitraimegyei gazdasági egyesület társulva a pozsonyi kaszinóval, a czukortermelő gazdák védősége érdekében megalkatása céljából megindított.

Az a példa, a mely az ország legintelligensebb vidékének gazdáit által az országunk bemutatott nem hisszük, hogy utánzárna ne találjon, sőt hisszük, hogy a megalkotott védősévsévség nemcsak a pozsonyi, bár és nyitraimegyei termelők körében fog széles körben tért hódítani, hanem hogy az a többi czukortermelő vidékekre is átterjed, mert csakis ez esetben remélhető állandó és biztos siker a ma már az aktualitás terére lépett mozgalmaktól.

A pozsonyi értekezlet komoly jellegű és megpozás lefolyású volt. A megjelent gazdák község teljes tudatában volt annak, hogy a

jelenlegi viszonyok mellett a gazdák községét a fölösleg terén többé nem maradhát. Erélyes akció megindításának komoly szándéka hozta előtérbe a meglévő gazdák községét és így azok a beszédek, amelyek ezen érdekek érdekében elhangzottak jól előkészített talajra találtak.

A Bars, Pozsony és nyitraimegyei czukortermelő gazdák védősége tényleg megalkot s már az első megalkotás alkalmával több, mint 3,000 holdnyi terület költöttet le a szövetségnek. Ez ugyan még soknak nem mondható, s mindenesetre elégséges arra, hogy az egész mozgalom egy tekintélyes fává nöjele magát. A gazdák követelmények felállításánál nem voltak túlkövetelők, hisz a gazdák községét az ipar érdekeit sohasem tévesztette szem elől. Egy mm. czukorrépa minimumának 88 rkt állapít meg a védősévség és 40% rkeparátelt.

Ezen al csakis veszteséggel lehet termelni czukorrépat különösen akkor, amidőn a czukortermelés daczára a legfontosabb megművelésnek a multnál sokkalta csekélyebb. Mert addig, a mig a hozama a repáművelés meghodisításakor magas volt, magasak voltak az árak is, most pedig, a midőn a répa minőség a multnál sokkalta kitűnőbb, a piacszintiri hozama sokkalta csekélyebb a czukorréparak 40%-a elessik. Így a viszonyok közötti és kitálatás a repáparak további esésére a gazdának a repátelmelessel vagy teljessen felhagnyi, vagy a védősévségben kínálkozó eszközököz kellett fordulnia.

Tudja és hallata azt az értekezlet, hogy a védősévség ezen eszköze ultima raczó, annál is inkább, mert ha a jelenlegi abnormis viszonyok továbbra is fennállnak, akkor a védősévségnek évről-évre kellene megújulnia, a mi egyrészt meglehetősen nehézségekbe ütközik; másrészt ezen feszült viszony sem a gyár, sem pedig a gazdának előnyére nem válik. És épp ezért a multnál annál is fontosabb, hogy a nemcsak a pillanatnyi ségélyre gondol, de egyuttal rtd is mutatott azokra az eszközökre is, a melyeknek igénybevételével a törvényhozas a jelenlegi állapotokon segíthet; illetve azokat teljessen megszüntetheti. A magunk részéről csak a logmelegben üdvözölhetjük a szövetségnek a nagybuzakosságú érdekeltségek által mozgalmat; mert abban zálogát látjuk annak, hogy a gazdatiszársalomban az együttműködés, a tömörülésnek a szükségé tetterős meggyőződésé válik.

Magáról az érdekes értekezletéről az alábbiakban számolunk be:

Gróf *Esztérházy Mihály* elnök az ülést megnyitván, örömet fejezt ki a felt, hogy oly számosan megjelentek és kiemeli, hogy több gazdasági egyesület csatlakozott a mozgalomhoz és azért azokat szívből üdvözli. A győztes vezetőesre felkéri *Christiányi Béla* tiktárt és a hitelesítésre pedig a kaszón részéről *Rovara Frigyes* és *Pollák Gyula*, a nyitraimegyei gazdasági egyesület részéről *Emőd József* és *Miskó Pál*, az OMEG. részéről *Förster Géza* és *Rubinek Gyula*, a pozsonyimegyei gazd. egyesület részéről *Lederer Ignác* és *Szold Zsigmond* kiküldött urakat.

Azután felkéri *Rovara Frigyes* előadásnak megtartására.

Bovara Frigyes előadást általunk lesz egész tartelmében hozni harapunkban és azért annak csakis konkluziójára reflektálnk a jelenben. Az előadás a gyakorlatból vett kétségtelen adatok alapján bizonyítja be, hogy a czukortermelés kedvező viszonyok között legalább 88, kevésbé kedvező viszonyok között legalább 88 és kedvezőtlen viszonyok között legalább 88 k. mértékben lehet a mellett folytatni csak jó eredménnyel.

Utána *Scriebienitz Géza* szónol fel és a gazdák szövetségbe lépésének feleslegességét igyekszik bizonyítani, a mi meglehetősen visszatetszést szült a jelenlévő gazdák községben, a mely épp a szövetség megalkotása céljából gyült össze.

Emőd József a nyitraimegyei gazdasági egyesület alelnöké köszöntet szavaz a nyitraimegyei gazdasági egyesület részéről a pozsonyi gazdasági kaszinóknak és elnökeinek, a miért az értekezletet egybehivta. Majd *Scriebienitz Géza* valentelében a gazdák szövetségbe lépésének szükségességét hangsúlyozta. Mert egyébként egyáltalában nincs arra remény, hogy a gazdák községét a czukorgyárak visszacsellásával szemben védelmet találjon tudjon. Elismeri, hogy a gyárak szívesen visszacsellának, ha azok a jelen körülmény egyáltalában nem indokolja azt, hogy ezen válság teljes egészében a gazdák községére hárítsassék át, a mely amugyis sanaryu viszonyokat él. Törvényes intézkedéseket kíván a kartekek ellen.

Scriebienitz Géza reflektálkozó szavai után *Rubinek Gyula* az „OMEG.” titkára szónol fel a gazdák védősévségé érdekeiben, mert a czukorgyárak kartelevelével szemben csak kartekek lehet megküzdeni. A kormány, vagy törvényhozas a czukorgyárak kartelevelével szemben minden esetben gyengének bizonyul, mert hisz a külföldi példák mutatják, hogy daczára a legszigorúbb intézkedéseknek, a kartekek mégis lábra kapnak és fennállnak.

Téhat a gazdatiszársalomban kell megküzdeni a kartekekkel és azért csak örülni kell azon mozgalomnak, mely a jelenben megindult és sikerrel bíztat, a mag részéről is csatlakozzon azon elismeréshez, amelyet *Emőd József* a pozsonyi gazdasági kaszinó és elnöke irányában kifejezett. A jelen érdekeket azonban véleménye szerint csakis ideiglenesen orvosolja e bajt és nem szeretné, ha ezen szög alkalom elmulnik anélkül, hogy a gazdák községét egyuttal azon kivételmentesen is kifejezzet adjon, amelyektől a jelenlegi abnormis viszonyoknak a végleges megszüntetését reméli. Válozja a magy czukoripar multját és czukoripar politikáinak, amelyek szomorú eredménye a jelenlegi állapot, amidőn a termelő a czukorgyárral szembeállni kénytelen. Ezen viszony sem a termelő, sem pedig a gyárak részéről nem válik előnyös és bá, teljessen helyesnek tartja a gazdák községének a védősévségbe való lépését, de attól csak ideiglenes sikert remél. A jelenlegi ádalton viszonyoknak a szűlöje, hogy a czukoripar, amely lényegében mezőgazdasági ipar, ma teljessen nagy ipari jellegű bír. Oka kell tehát törekednünk, hogy a czukoripar mezőgazdasági jellegét visszanyerje s szövetkezeti czukorgyárak alakuljanak.

A jelenlegi viszonyok további fennállása azonban, minden szövetkezeti gyárral való kísérletezés hiy törekvés volna, mert a már fennálló czukorgyárak versenyét az csirázárban tönrötenné. A jelenlegi viszonyok megváltoztatásával kell tehát otátrekedni a törvényhozasnak, hogy a szövetkezeti czukorgyárak létesítését engedélyezze, és pedig ösztönözthetik meg, ha a czukortermelés a szesstermelés mintájára az állam által kontingenáltatik és ha ezen kontingens fokozatosan a megalakuló szövetkezeteknek osztatik ki. Erre most legkedvezőbb az alkalom, a midőn az Ausztráliával való kiegyezésnek köszönben állunk, mely ha elismarvának, így legalább 10 évre a jelenlegi viszonyokhoz viszonyítottan módokban nem állana és a czukorgyárak közötti versengés, valamint a termelő és czukoripar közötti feszült viszony még csak fokozódnaq addig, a mig egy örísai válságban nem nyerne befejezést. Az eszoben, ha az értekezlet az előadottakat helyesléne, így kiválmánalm formát is óhajtanaz adni a szövetségnek, így értekezlet elé az alábbi indítványt terjeszti be:

Mondja ki az értekezlet; hogy:

a) a czukorgyárak termelését és rayonizációt kartelevel jelenlegi formájukban úgy a repátelmelessé gazdára, mint a czukortermelőszakra nézve károsnak tartja;

b) a termelést kontingentáló kartekek megszüntetését céljából a czukortermelőszáknak törvényes kontingentalását tartja szükségesnek;

c) a rayonnyi kartelek ellenesúlyozására a megszűntetésre szorítkozni és megőrzésigazgató jellegű nyers cukortermelő gyárak létesítése törvényes kedvezményekkel előmozdítani s azok fenntartása biztosítani;

d) foglaltas tárgyat csakis az ország határain belül termelt és fennmottott cukor kezesse;

e) a cukorkiváltási prémiumok nemzetközi egyezmény után megszüntetendők;

Áz értekeltek Rubinek Gyula indítványt egyhangyul elfogadja és felkéri a pozsonyi megyei gazdasági kasszinót, hogy azt mint az értekeltek határozattal a földművelésügyi és kereskedelemügyi m. kir. minisztereknek felterjesse.

Zóse Rezső Bars vármegye közgazdasági előadója hosszabban foglalkozik a mászlánslap tapasztalható visszalésekkel, a melyek megszüntetésére czéljából az alábbi indítványt terjeszt be az értekeltek elé: hogy a gazda, különösen a kisgazda érdekeinek a mászlánslapnál nagyobb érdegy szerzetésnek, keresésnek meg a kereskedelemügyi miniszterum, hogy hábir a gyár wagnon-szám után fizeti a fuvarbért, a wagnonok szigoruan megmászassanak és ennek kélb ellenőrzésére köztársaság a vasuti alkalmazottakat. Az értekeltek a benyújtott indítványt színtén egyhangyul elfogadja.

Meskö Pál a nyitraimegyei gazdasági egyesület titkárja fejtegeti ezután annak a szükségességét, hogy a gazdasági fejlődésért a törvényhozásnak, igen sajnálkozóan a cukorkor-gyár képviselői közül, daczará, annak, hogy azok idejében meghívattak, senki sem jelent meg, mert igen szeretné, ha itt a felhozott érvek általuk megcsofolatlanok. De éppen ebből a körülményből joggal következteti azt, hogy a gazdákönzéség panasza teljesen jogosnak és ha az által jelölték a védelmezés kötése annak is inkább, mert a cukorkor-gyárak régóta fennálló kartelei a gazdákönzéséget arra egyenlő reutálják.

A nagy ügyekkel és érdeklődéssel kísért beszéd végén a következő indítványt nyújtja be:

1. A nyitra-, bars-, pozsonymegyei gazdák szövetségét alakulnak, hogy erőküket és ellenállási képességüket egyesítve, jogosult érdekeiket — a karteletiz cukorkor-gyárak kíméletlen önzésével szemben — sikerrel megvédelmezhesék.

2. A védszövetség tagjai becsültóval kötelezik magukat, hogy bármely cukorkor-gyárak termelési szerződését csak úgy kölnék, ha a répa mm.-zil legalább 88 krral értékelik s 40% rúpászeletet kapnak.

3. Kötéleik magukat továbbá, hogy csak azon cukorkor-gyárakkal szerződnek, melyek szerződésük köteleik magukat a repátvételnél kövendő mértányos eljárásra; illetve azon értekeltek felhatalmazták, melyeket a védszövetség ilyenekl megjelöl.

4. A védszövetség egy 24 tagú végrehajtó-bizottságot választ, melynek feladata, a) a gyárak által adott termelési előleg helyett jutányos kölcsönt szerezni azon tagjainak, kiknek erre az előlegről való lemondás folytán szükség van.

b) a termelési szerződések megkötésénél közreműködni s a termelők érdekeit minden irányban megvédeni.

c) a répa átadásánál ellenőrködni s minden visszalészt s a termelő megkötösitást megakadályozni.

5. A védszövetség tagjai tartoznak a szövetség végrehajtó-bizottság közbenjárása nélkül között szerződéseiket a végrehajtó-bizottságnak bemutatni.

Sugár Sándor a szoronnegyei gazdasági egyesület tagja nem hiszi, az összes cukorkor-termelő gazdák egy kalap alá helyezésének, hanem indítványozza, hogy választásról egy karteletiz, amelynek feladata a cukorkor-gyárakkal megbeszélni azon sémelme- ket, melyek iránt eddig panaszok merültek fel,

mint pl. a répamag megválasztása, a rúpászelet szárazsági percenyeje a mászlánslap érzélet visszalések, stb. Állapítsa meg a módokatok, melyek egy a gyárak, mint a termelőkre néve kötelező legyenek és igyekezzen az árna néve is olyan megállapodásra jutni, hogy azon ár a nyers cukor ár és a répának cukorartalmára tekintettel legyen.

Rósz Frigyes a 90 krrnyi ár magának tartja és 88 krrra szerzőt lezártatja.

Meskö Pál, Eriss Rezső, Emödy József, Rubinek Gyula és Sugár Sándor ismételt felszólalása után az értekeltek elhatározza, hogy megalkotja a Pozsony, Nyitra és Bars vármegyei cukorkor-termelő gazdák védszövetségét, amelynek egy tagján nem terhelik 88 krron alul cukorkor-ért, egyáltalán 24 tagú bizottságot választ, a melynek feladatát tagjai ki, a védszövetségnek az összes cukorkor-termelő gazdákra való kiterjesztését; továbbá a cukorkor-gyárakkal való egyezkedést a szerződési feltételekre néve.

A védszövetségre kibocsátott felhívást a helységben több mint 5000 hely répatéreltet képviselő birtokos bérő és gazdatiszt írta alá és pedig:

Krupiczek Károly, Füsöh József, Popper Jakab, Pollák és Popper, Boltzár József, Popper testvérek, Pothó János, Heim Gyula, Czoban János, Rovara Frigyes, Emödy József, Engel Henrik, Czocher Géza, Reich József és fia, Jotak Géza, Renoszló Ödön, Aitner Ferenc, König Henrik, Koppel Ador, Spitzer Ötő, Pollák Gyula, Bünl Siegfried, Kiszner Albert, Poór Titusz st. stb.

Az aláírók képviselik gróf Esterházy Mihály, gróf Hunyady Imre, gróf Károlyi Lajos, gróf Gattányi József, gróf Palfy János, a nyitrai püspökség uradalma stb.

Bizottság az alábbiakat választotta be: Gróf Esterházy Mihály, Emödy József, Rovara Frigyes, Pollák Gyula, Erös Rezső, Engel Henrik, Ötöner Ferenc, Jókay Géza, Promóbi Ötő, Fuchs József, Poór Titusz, Engel Henrik, Czocher Géza, Reich József, Forster Géza, Bárnay Zsig, Spitzer Alár, Szold Ignác, Christyeli Béla, Popper Albert, Sugár Sándor, Koderle Emil, Meskö Pál, König Henrik.

Az értekelteket társasvácsora követte.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Alföldi Fegyelmelési-rezervék. — 1896. élethet- hában befizetett alapítványi kamatok és 1896. évi nyugdíjazás. — A Berecz-szék-ekre 1896. évi december hóban az OMÉK pénzükhöz befizetett adományok nyugdíjazása. — 19	Oldal
A cukorkor-termelő gazdák védszövetsége. — 19	19
Növénytermelés. — 20	20
Zöldtrágyázás eredmények. Baly Kálmán. — 21	21
Állattenyésztés. — 21	21
Népies lötenyésztésnek. Hajnal József. — 21	21
Levélzárkrény. — 21	21
Vegyesek. — 22	22
Kinevezések. — Végjegyzés. — Eljegyzések. — Küldetés. — A földművelésügyi miniszterum új beosztása. — Az Országos Állami Kereskedelmi Egysélt. Iparosok az önálló vámrételet mellett. — Irodalmi pályázat. — Össes fűheros- fiak. — Állatforgalmi intézkedések. — A ragad- ós tüdőhök. — 22	22
Kereskedelem, térszé. — 23	23
Budapesti gazdasági- és Szociális — Bizalmi- közvetítő s borszárművelési társaság. — Állat- rak: Budapesti szorómárvahásvár. — Bécsi vég- márvahásvár. — Bécsi szorómárvahásvár. Bécsi végmárvahásvár. — Bécsi júlúvásvár. — Párisi júlúvásvár. — 23	23
Szerkesztői íretek. — 27	27

**Felkerjük mindazont előzetes-
ként, kiknek előzetes deczember hó
végével lejárt, hogy a megújított
minél előbb eszközölni szivesked-
jenek, nehogy a lap szétkéldéses fenn-
akadást szenvedjen.**

A „Közlekek” kiadéhvatala.

Kinevezések. Ö fősége a király, a földművelés-
ügyi miniszter, gróf Szécsényi Pál, a pénzükhöz-
nizsleri titkár, osztálytanácsnok, Bóth Loránd és Zse-
döngy Béla miniszteri segédültek pedig miniszteri
titkárkönyvekre, továbbá dr. Adler József minisz-
teri segédülteknek a miniszteri titkár, dr. Jáchy Jákob
miniszteri fogalmazónak a miniszteri segédültek és
Öggyi Loránd miniszteri segédültefogalmazónak a minisz-
teri fogalmazó elnöke adományozta. A földművelésügyi
miniszter Ferentz Zsigmond magy. kir. gazdasági
felügyelőt a m. kir. ménésbirtokosok és a görög-
körnözörszázados tisztviselői létszámában a helybeli
ménésbirtokos m. kir. gazdasági igazgatóvá. — Dr.
Papp-Baloghy István miniszteri fogalmazó segédültek, dr.
E. Kravoncz Emil és dr. László József miniszteri fog-
almazógrámkorokot fizetéslen miniszteri segéd-
fogalmazókat, Jákó Géza végzeti gazdász és ölevezés
általános elnöke elnököt megnevezte. A miniszteri
latenvezési tanácsokból II. tanácsnéző, Jankó József
számvéző általvezet a kassai gazdasági tanácsok-
hoz ideiglenes minőségben pénztárnok és iradatiszt
nevezte.

Végjegyzés. A földművelésügyi miniszter Grasselli
Miklós ideiglenes minőségben kinevezett földművelésügyi
felügyelőt, továbbá dr. Árkai Vilmos a kassai
Eljegyzés. Koller Ödön m. kir. honvédszerző-
hadnagy, ügyvezető várbányai Bogoy Máté sármélti
főbirtokos, Kócsy, Öggyi, — Ester Vilmós a Jóna
Powler és Török Géza ügyvédhivatalkója, ügyvezető Oszte
Luciet Lemszardt.

Küldetés. Az országos kiállítás körül emélt-
kezett a királyi kintételekben részvevő gazdák-
ságnak névairól a „Közlekek” m. é. 106. számban közöl-
tek a következők: I. letelezőbizottság Sparker Ferenc
székesvárosi főbirtokos neve, a ki feladta a Ferencz
József-féle lovag-koraszékvé tüntetési kit.

A földművelésügyi miniszterum új be-
osztása. Legutóbb közöltük, hogy Darányi
földművelésügyi miniszterum új beosztásáról a
miniszteriumban új beosztást léptet éltbe.
Értesültsünk szerint az új személybeosztás a
következő. Elnöki osztály: Osztályvezető: Balogh
Vilmós oszt. tan. I. Főosztály: Fónök: Soltz
Gyula min. tan. erdőgazdász. II. ügyosztály,
Kincstári erdőgazdász, osztály-vezető Soltz Gyula. 2.
ügyosztály, osztály-vezető Balogh Vilmós. III. ügy-
osztály, osztály-vezető Balogh Vilmós. III. ügy-
osztály, osztály-vezető Horváth Sándor főerdőtanácsos. 4. ügyosztály, erdőfel-
ügyelő, osztályvezető Ruobó Aladár főerdőt-
tanácsos. II. Főosztály: Fónök: Lossosny
Mihály min. tanácsos. I. ügyosztály, lényvezés-
tes, osztály-vezető Nagy Gábor oszt. tan. 2/a
ügyosztály, menésigazgató, osztály-vezető
Darányi Béla főigazgató. 2/b ügyosztály, Kincstári
birtokok és fűrdök, osztály-vezető Darányi
Béla. III. Főosztály: Fónök: Liphay István,
min. tanácsos. I. ügyosztály, állategyesítősrendőri
ügyek, osztály-vezető Lestyánky Sándor oszt.
tanácsos. 2. ügyosztály, állatforgalmi és jár-
ványügyi ügyek, osztály-vezető Balogh Vilmós
oszt. tanácsos. IV. Főosztály: Fónök: Tornay
Béla min. tanácsos. I. ügyosztály, gazdasági
szakoktatás, osztály-vezető Ferenc Kálmán, titkár.
2. ügyosztály, állattenyésztés és teigazdasá-
g, osztály-vezető Pirker János, főfelügyelő. 3.
ügyosztály, földművelés, osztály-vezető Malcomes
Jeromek oszt. tanácsos. 4. ügyosztály, kertészet
és gyümölcsnevelés, osztály-vezető Várház
István m. birtos. V. Főosztály: Fónök: Rapacs
Rádó miniszteri tanácsos. I. ügyosztály, dunai
ügyek, osztály-vezető Szényeyi Mersé József dr.
oszt. tanácsos. 2. ügyosztály, tiszai ügyek, oszt.
vezető Rakovszky György dr. titkár. 3. ügy-
osztály, tiszgáz ügyek, osztály-vezető Balogh
Terney Imre oszt. tanácsos. 4. ügyosztály,
vízrendőri ügyek, osztály-vezető Geden Mihály
dr. titkár. VI. Főosztály: Fónök: Mádny Izidor
min. tanácsos. I. ügyosztály, filoxera által el-
pusztított szőlők felújítása, osztály-vezető Dobokaj
Lajos oszt. tanácsos. 2. ügyosztály, borászati
és szőlészeti, osztály-vezető Magyar Ferenc dr.,
titkár. 3. ügyosztály, telektervezési ügyek,
osztály-vezető Dobokaj Lajos, oszt. tanácsos. 4. ügyosztály,
kisbék gazdasági ágak, osztály-vezető Szárossy

Országos Magyar Kőlesönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Hétk: TELEKI Géza gróf. Hétk: CSÁVÖSSY Béla.

Igazgatói tagok:

ANDRÁSI GRÉZ gróf, BEJANOVICH SÁNDOR, DESSÉNYI FERENC, KÖVÁRTHY BÉLA, PECHY TAKAS, PÜSPÖKY DEB, BUDENYI GYULA, SIKENTRIKÁLYI KÁLMÁN, SZÉLÉSI ZOLTÁN, SZÓVÁNYI ESZTERÓD, SEKÁNYI ISTVÁN gróf, TELEKI SÁNDOR gróf.

Vezetőigazgató: SZÖNTYI Zoltán.

Az Országos Magyar Kőlesönös Biztosító Szövetkezet a gazdaságosság általános elismerése szerint híven megoldja híveinek kívánatait; folyton fejleszt a reformokat, melyeket a bizakodósággal évek óta sürgetett és a kárának gyors és méltósággal kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauchal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet tisztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kinszám béléggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás előeg)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmértékesebbek.

Bizdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszáradt, ha huszas egyezőre, egy csoportban, de külön-külön ajánlati termények biztosításra 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügykegyegek. 3010

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 kr-ért (portamentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

Eladók

Jól tészesírtott 45.000 gyökerez szőlő párosítást, 100.000 halm vessző fajtászat. Riparia portálison: Olasz Rizling, Budai zöld, Bálint, Bakator, ezre 110 ft. Csomag-fajok Portálison: Schassla piros és fehér vegyes, Muskat Lunel, ezre 120 ft. Reputris monticola: Passafut, ezre 130 ft. Berlandieri Mészefehér, ezre 200 ft. Hazai vasszők: Juhász, Bálint, Olasz Rizling, Budai zöld, Fehér szőlő, Oportó, Zsitos fekete, ezre 3 ft. A vasszők épek, a minden károsodástól mentek. Kivánatra előzőlevűtől számos elismerő levelet mutathatok fel. Megrendelésnél az ár-3-ért foglalni kérem. Otványok készítésére 1897-re előjegyzést elfogadok:

BURGYÁN LAJOS

Köves-Kália, (Zalamegye.)

Eladó mén.

Méltóságos gróf Károlyi Lajos
tótmegeyeri uradalmában egy 175

cm. magas, sötét pej, 8 éves

eredeti oldenburgi hágómén,

mely ott három év óta fedezett, 800 forintért
eladó. A tótmegeyeri vasuti állomásra megkere-
sésre fogatot küld a

Tótmegeyeri tisztartáság.

3035

30042. sz. VI. 1. 309.

HIRDETÉS

szőlővessző-szaportító-anyatelek és oltványtelepek létesítésére.

Amerikai szőlővessző-szaportító-anyatelek létesítése és szőlőoltványok készítésének előmozdítása iránt 1896. évi szeptember hó 25-én 60900 sz. a egy hirdetés bocsátottam ki, melynek legyesebb feltételei a következők:

A vállalkozó köteles legalább **öt kat.** hold anyatelepet létesíteni s azon a meghatározott amerikai szőlőfajtákat termelni, s köteles egész kezelésére és üzemére nézve magát az állami felügyeletnek és ellenőrzésnek alávetni. **Kötele-
tlen továbbá évenként legalább 200,000 darab szőlőoltványt készíteni.**

Ennek ellenében kap minden kath. hold anyatelepeért egyszer s mindenkorra 100 ft segélyt s minden 1000 darab tökéletes szőlőoltványért, a melyet eladott, 1897—1901 években 7, 6, 5, 4 és illetőleg 4 frt díjt.

Ezen kívül biztosítottak a vállalkozók, hogy azon szőlőbirtokokok oltvány-szükséglete, a kik szőlőket az 1896. V. t. cz. alapján igénybe vett községnél szándékoznak feljuttítani, az állami telepek mellett és után első sorban ezen se-
gélyezett telepekről fog fedezetni.

A fenti segély, illetőleg díj azonban csak az ajánlattevő esetleges eddigi üzemenek terjedelmét túlhaladó tábbel után számítottak.

Habár az említett hirdetés alapján jelentésem mennyiségű ajánlat tétetett, mégis egyrészt azért, mert az oltvány-szükséglet előreláthatólag igen nagy lesz, s másrészt azért is, hogy az e részben több oldalról nyilvánított kívánságokra tekintettel legyenek, említett hirdetésben értelmében teendő ajánlatok beadásának határidejét

1897. évi június hó 1-éig

meghosszabbítottam.

A részletes feltételeket tartalmazó hirdetésem a vezetésem alatt álló ministerium borászati ügyosztályához intézendő megkeresésre azonnal megküldöttik. Budapesten, 1896. évi december hó 26-án.

Földművelésügyi m. kir. minister.

3084

(L'Annymont nem díjazatik.)

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

POKRÓCZ és nemezárú gyári rakár.

A n. t. közönségnek
szemérem értesíteni, hogy
kényelme szemponzából
fonti árúkból

Budapest, Károly-körút 5.
dízen felismeri rakárú tartók.

Pokrócok

a legolcsóbb árúkat a leg-
jobb minőségű. Meg
nem felelő árúkat, képmen-
tes visszaküldés ellenében,
és összeg visszatérítetik.
Pontos a felismerés kizsoltás.

Sonnenschein B.

Budapest, Károly-körút 5.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Magy. kir. állampostak.

Hirdetmény.

Oestrák-magyar-francia vasuti
sz. 161.

Bérszántás gőzekével.

A legújabb eredeti **Fowler-féle Compound gőzekkel** tulajdonképpen vállalkozik
527

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó,
Budapest, Kelenföld, Fowler-telep.

A Zalathnai kénkovand ipar r. t.

Brassói kénsav- és műtrágyagyára

ajánl: mindennemű száraz és könnyen szórható **superfoszfátot, répa-, szőlő- és árpatrágyát Thomas-salaklízstet, chilisalétromot, kénvasas ammóniákat** és minden egyéb műtrágyát szavatolt tartalommal.

Felvilágosításokkal és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál

a gyárvezetőség Brassón, valamint a központi iroda

BUDAPEST. IV., Bécsi-utca 5. sz.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatásban
BUDAPEST,
1161-ut 25-41k szám.

NO. 2306. sz.
1896. J. H.

Hirdetmény.

Egyéves méncsikók vásárlása.

Felhivatnak azon mentulajdonosok, kiknek birtokában legalább is négy jó származású, erős esontu, szabályos testalkatu, saját nevelésű egyéves méncsikó van s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbei szándékukat a helynek és utolsó postának, a hol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és árának pontos megjelölésével a földmivelésügyi m. kir. miniszteriumhoz benyújtandó s 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban legkésőbb 1897. évi február hó 1-ig bejelenteni sziveskedjenek, mivel az ezen határidőn túl érkező bejelentések figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest, 1896. évi december 23-án.

Földmivelésügyi m. kir. miniszter.

Földmivelésügyi magy. kir. Minister.

79798. sz. IV. 1. -- 1896.

Pályázati hirdetmény.

A gazdasági ismétléi iskolák ezéjljaira

gazdasági vezérfonal és olvasókönyv megírására

pályázatot nyílik.

A két egymástól független mű közül az előbbi a néptanítók részére segédeszközül szolgál, utóbbi pedig a tanulók olvasókönyve lesz. A tanítók számára szolgáló „**Gazdasági vezérfonal**” rendeltetése, hogy abban a tanítók teljes tájékozódást szerezzenek a mezőgazdasági értelem és érzék fejlesztése, — a gazdaságvitel ágainak jövedelmező kezelése és általában a kisgazdák részére szükséges tudnivalók tanítása felől.

A gazdasági ismétléi iskola tanulói számára szolgáló olvasókönyvnek, vonzó olvasmányokban tartalmaznia kell mindazon tantanyagot, amelyet a vallás és közoktatási minister 1896. évi 60,764. sz. alatt kelt rendeletével kiadott tantervben ezen iskolák három évfolyamára megállapított, a szám- és mértan kivételével.

A **vezérfonal legfeljebb 10.** — az **olvasókönyv legfeljebb 24 garmond nyomású i. re terjedhet**; — mindkettő világosan, egyszerűen és kiválóan magyarosan írandó; — az olvasókönyv e mellett még a tanulók értelmi és érzelmi világához alkalmazottan, induktív tanítási módszerben s nemesen népies irályljal.

Pályázati határidő 6 hónap.

A pályaműveket egy a földmivelés és vallásügyi ministeriumok által erre felkért vegyes bizottság bírálja meg.

A pályanyertes munkákat tárczám terhére adatom ki és az 1000, illetve 5000 példányból álló első kiadások tárczám kizárólagos tulajdonai lesznek; ezek elfogyzása után a szerzők a második és a többi kiadásokban bármely példást vagy változtatást csak azon esetben tölhetnek, ha erre vezetésem alatt álló ministerium előzetes engedélyt megkapják.

A pályájdíj mindkét műnél **ívenként százhatvan (100) korona.**

Az idegen kézzel írt és jellegés levéllel ellátott pályamunkák a vezetéssem alatt álló ministerium iktató hivatalába, a jelen hirdetmény keltétől számított 6 hónap alatt nyújtandók be.

Budapest, 1896. december 27.

Földmivelésügyi m. kir. Minister.

3002